

„SCÉNÁŘ,, K PŘEVYPRÁVENÍ PŘÍBĚHU PANA ING. ZDEŇKA JOSEFA HALAŠE V ČESKÉM ROZHLASU

VYPRACOVALI: KAREL KUDLÁČEK, KRISTÝNA ŠIMŮNKOVÁ, BARBORA NEUMAIEROVÁ, VÁCLAV SAHULA

Dne 2.listopadu 2015 navštívil tým žáků 1.Základní školy z Jirkova pana Ing. Zdeňka Halaše v jirkovském penzionu pro seniory. Na toto setkání jsme se moc těšili. Přivítal nás velmi sympatický a milý pán. Překvapilo nás, že i přes svůj vysoký věk a zdravotní problémy má stále chuť se smát.

Jsem dítě z Prahy. Můj tatínek byl vyučený tesař a vrátil se z první světové války v době, když už mu bylo 35 let. Maminka byla stejně stará a když se vzali, tak jsem měl na rodném listě napsáno Zdeněk Josef. Tehdy bylo zvykem dvě jména.

Pana Halaše víceméně vychovávala babička, protože maminka pomáhala tatínkovi s prací. Později absolvoval obecnou školu v Praze na Vinohradech, poté studoval 7 let na vyšehradské reálce, kde složil maturitní zkoušku. Další osudy pana Halaše výrazně ovlivnila 2.světová válka.

Po maturitě nám všem mladým hrozilo nebezpečí odjezdu na práci, na nucené práce do Velkoněmecké říše. Snažili jsme se zůstat pokud možno co nejdéle v rodném městě, já konkrétně v Praze. Dělal jsem všechno možné, abych se vyhnul totálnímu nasazení.

Pan Halaš se totálnímu nasazení nevyhnul a dne 18.12.1942 dostal rozkaz nastoupit k říšské poště ve Frankfurtu. Do Německa odjížděl z Masarykova nádraží.

Dokonce se odhaduje, že nás odjelo z tohoto ročníku 400 000. Každý den odjížděly dva vlaky vypravované směr Německo.

9.dubna 1943 se pan Halaš hlásil ve Frankfurtu. Byl ubytován s Italy, Holanďany a jinými Čechy v budově Crystal Palacu, což byl původně honosný hotel zabavený židovskému majiteli. Bydlení popisoval ve svých dopisech mamince.

První noc jsem nespal, ráno jsem se probudil poštípaný, myslel jsem si, že to jsou blechy a ony to byly štěnice. Byli jsme ubytováni na tříposchodových palandách.Zima, štěnice, špína. Byly tam takové kóje, které byly oddělené jen dřevěnou přepážkou a tam jsme bydleli asi tak po 10, 15 lidech.

Pro totálně nasazené nebyl život v říši jednoduchý. Pan Halaš vzpomíná, že se dvakrát v životě cítil být člověkem druhé kategorie. Poprvé právě za totálního nasazení v Německu. Pro

Němce byli podřadnými lidmi. Musel se vyrovnávat i se stále častějším nedostatkem jídla a nálety.

Dlouhá léta o tom, co zažil, nechtěl vyprávět.

Je to velmi nepříjemný pocit, protože většinou zhasne elektrika. Nejhorší je zažít ten nálet ve volné přírodě. V tom sklepě máte pocit, jsem tady, když to nepadne přímo na ten barák, tak to přežiju. Nejhorší bylo, když jsem zažil nálet v tom, že jsme přežili v tom sklepě. Pak jsme se snažili dostat do toho vedlejšího sklepa a teď při svitu baterek jsme zjistili, že tam jsou všichni mrtví.

Od roku 1944 pracoval v Německém městečku Fulda, kde rozvážel balíky na nádraží. Počátek roku 1945 bylo období, kdy se všichni snažili především přežít, sehnat něco k jídlu, museli kopat protitankové zátarasy. Nakonec odcházejí z Fuldy. Musí urazit 50 km pěšky do Protektorátu. V Břevnově pak nastupuje opět k poště, kde dostává na starost vybírání schránek a moc se mu hodí jeho zkušenost s koníčkem, když dělal závozníka v Praze.

Dneska schránky vybírá auto, tehdy to byl ten koníček a když mě zaučovali, tak říkal ten člověk. Tady máš seznam schránek, to si budeš pamatovat a když ne Ty, tak ta kobylka si to bude pamatovat a opravdu.

Škončila válka a v září 1945 se pan Halaš zapisuje na ČVUT na vysokou školu chemickotechnologického inženýrství. Konečně se může věnovat svým nejmilejším oborům – chemii a fyzice. Bohužel je pro své otevřené politické názory ze studia vyloučen.

Po vyloučení z vysoké školy si podruhé v životě připadal jako člověk druhé kategorie. 1.5.1949 je přidělen úřadem práce do Chomutova do fabriky na výrobu trubek. Teprve až s uvolněním politické situace mohl začít ve 35 letech dálkově studovat na VŠ Báňské v Ostravě. Promoval ve 41 letech. Vykonával pedagogickou činnost, publikoval, přednášel, překládal a tlumočil a díky znalostem německého jazyka mohl navštívit dokonce i západní Německo. Ve válcovně trub vydržel až do důchodu.

Tak jsem doskicovala portrét pana Halaše, kluci vypnuli diktafon a chystali jsme se k odchodu a pak nám pan Halaš udělil ještě jednu užitečnou radu. „Raději se uče jeden jazyk pořádně, než více jazyků špatně.

Naši reportáž bychom rádi ukončili několika slovy pana Halaše.

Udělejte si vlastní obraz o tom, jaký byl můj život, jestli byl úspěšný, nebo neúspěšný. Život každého z nás je úspěšný natolik, jak si ho sám udělá...